

שרון יערי : פאזל של הלא כלום

אלן גינתון

תצלומים משעממים עם סיפור קטן

שתי הסדרות מתוך הפרוייקט הנוכחי של שרון יערי – "רדיוס 500 מטר" (בקטלוג) ותקווה לצילום לטווח ארוך" (בתערוכה) – נראות בתוך מכלול עבודתו הצילומית כירידה מהכביש הראשי, כמהלך אלטרנטיבי, כניסיון לבחון ולחשוב מחדש את המדיום ואת אפשרויותיו הטכנולוגיות והחומריות ואת קשריו ההסטוריים והאסתטיים, ויחד עם זאת לשמור על אופיו המהותי. הסדרה רדיוס 500 מטר" מצולמת באופן דיגיטלי אבל מודפסת כאילו לא היתה כזו. ואילו הסדרה "תקווה לצילום לטווח ארוך" מצולמת בפילם אבל מודפסת באופן דיגיטלי (כל הסדרות הקודמות של יערי צולמו בפילם בפורמט גדול ועובדו והודפסו באופן דיגיטלי). דרך הניסויים אלה במדיום ובמראית של הצילום ודרך הצבעוניות של שחור-לבן והדגש על תמטיקה מופשטת ומינורית נטולת נוכחות אנושית והתרחשות - מסיט יערי את הצילום שלו מן המסלול של "הצילום שלאחר הצילום" הספקטקולרי, הצבעוני, הגדול, האמנותי/מסחרי, אל היסטוריות רחוקות קשובות יותר למדיום; האסתטיקה של הצילום הקלאסי, בשחור לבן שהפיקה נופים נשגבים, משמשת כאן בגירסתה העילגת, המוחלשת, ה"מקולקלת", כלי להפקת יופי מן המקומות והחפצים המינוריים שבהם הוא מתגלה ואליהם הידרדר הבאוהאוס התל אביבי. בסדרות אלה, אפשר לומר, שהצלם עבר דירה. הוא לקח את המשפחה והמטלטלין – התכנים, העולם הרגשי – והעביר אותם למקום אחר.

באוהאוס עם שני חתולים

הצלם חי במרכז תל אביב: בית, משפחה, ילד. הם לא נראים בתצלומים אבל הם במרכז המעגל, הציר שסביבו מתרחש הצילום - רדיוס 500 מטר מהבית. התצלומים מרובים וייתכן שיתרבו עוד. יערי מצלם חצרות שבהן נראים צמחייה זניחה, חומרים וחפצים מושלכים, פינות של סתר, מעברי שבילים ושאריות של "באוהאוס"; התווית הארכיטקטונית, שיוחסה כשלב מושגי-תרבותי למראה המוזנח של הבתים, ואת הפאתוס שלה התצלומים מפרקים. החזיתות והמדרכות המובילות אל הבתים גם הן נראות שוליות, אחוריות ומצולמות המבט כלפי מטה. הארכיטקטורה, הדומם והצומח, מותכים על ידי הצילום ליחידה אחת, קונפיגורציה פיסולית,

מעין אסמבלאז' שמתפקד גם כ"ארכיאולוגיה קטנה": /היקסמות מהאופן שבו דברים נצברים ונערמים בעיר, כמו מבנה שכבות באתר ארכיאולוגי.

צילום טריטוריאלי

בקצה התצלום על גדר של בלוקים, רובצים שני חתולים. המבט שלהם מסגיר את מיקומו של הצלם, את נוכחותו של הפולש לחצר האחורית. הנוכחות הפיזית של הצלם בחצרות הבתים – בדומה לחדירה אל תוך הדירות באמצעות מצלמה טלסקופית בסדרה "תקוות לצילום לטווח רחוק" – היא חציית הקו שבין הפרטי לציבורי, הפרה של הפרטיות והתנהלות צילומית אסורה. זוהי אמנם הצצת סרק, כי בסופו של דבר מופיעים בשתי הסדרות מקומות של לא כלום: מה שרואה הטלסקופ מבעד לחלון הוא קערת פירות... "תצלומים משעממים עם סיפור קטן", אומר יער; המימד הפיזי נובע מהשהיית המבט, מהסיפור הקטן שהתודעה מייצרת מהמציאות האקראית. עקבותיה של אותה מציצנות במבט הטלסקופי או בחלון האחורי, משמרים גם בתצלומים אלה את התחושה מבשרת הרעות שיערי מתעקש עליה בצילום שלו. בסדרות אלה הצילום מסמן גבולות, טריטוריות, באמצעות כלי הבילוש: המצלמה הטלסקופית ארוכת הטווח והמצלמה שמביטה קרוב וממפה את סביבת המגורים.